

Jaarverslag

2022

Inhoud

Samenstelling van de Hoge Raad voor de Economische Beroepen	4
Wettelijke opdrachten van de Hoge Raad voor de Economische Beroepen in een notendop	5
Overzicht van de werkzaamheden van de Hoge Raad in 2022	9
1) Evolutie van het Belgisch wettelijk en reglementair kader toepasselijk op de bedrijfsrevisoren – wet van 7 december 2016 en uitvoeringsbesluiten	9
2) Evolutie van het Belgisch wettelijk en reglementair kader, toepasselijk op de (gecertificeerde) accountants en gecertificeerde belastingadviseurs – wet van 17 maart 2019 en uitvoeringsbesluiten	12
3) Wettelijke bevoegdheden van de Hoge Raad op normatief vlak	14
3.1. Goedkeuring van beroepsnormen toepasselijk op bedrijfsrevisoren	14
3.2. Goedkeuring van/Advies omtrent gezamenlijke beroepsnormen, toepasselijk op bedrijfsrevisoren en bepaalde leden van het ITAA	19
3.3. Adviezen omtrent beroepsnormen toepasselijk op (bepaalde) leden van het ITAA	21
4) Contacten van de Hoge Raad binnen en buiten de sector van de economische beroepen	22
4.1. Contacten met het College van toezicht op de bedrijfsrevisoren (CTR)	22
4.2. Contacten met de bevoegde Ministers en de Federale Overheidsdienst (FOD)	23
4.3. Contacten met de beroepsinstututen	23
4.4. Deelname van het wetenschappelijk secretariaat aan werkgroepen	23
4.5. Vragen aan de Hoge Raad omtrent het optreden van economische beroepsbeoefenaars	24

5) Europese evoluties.....	25
5.1. Herziening van de "audit"richtlijn en/of de OOB-verordening.....	25
5.2. Publicatie van duurzaamheidsinformatie.....	25
6) Administratieve zaken.....	26
6.1. Boekhoudkundige aspecten	26
6.2. Wetenschappelijk en administratief secretariaat van de Hoge Raad.....	26
Bijlage 1 - Jaarrekening van de Hoge Raad over de boekjaren 2020-2022.....	27
Bijlage 2 - Adviezen, goedkeuring van normatieve documenten en andere werkzaamheden van de Hoge Raad.....	28

Samenstelling¹ van de Hoge Raad voor de Economische Beroepen

Voorzitter: De heer Jean-Marc DELPORTE

Leden: Mevrouw Ann JORISSEN
Mevrouw Cindy LAUREYS
Mevrouw Marie-Paule VANDORMAEL
De heer Loïc VAN STAEY (ontslagnemend)
De heer Erik PEETERMANS (ontslagnemend)
De heer Jean-Luc STRUYF (ontslagnemend)

Wetenschappelijk secretariaat: mevrouw Veerle VAN DE WALLE, mevrouw Catherine DENDAUW en de heer Erwin VANDERSTAPPEN (sinds augustus 2022)

Administratief secretariaat, waargenomen door de FOD Economie²: mevrouw Edith GIGOT (tot juni 2022); de heer Johan LIÉNARD (sinds februari 2023).

-
- 1 De benoemingen zijn gepubliceerd in het *Belgisch Staatsblad* van 16 januari 2014 (tweede editie) ([koninklijk besluit van 26 december 2013](#)), van 16 januari 2015 ([koninklijk besluit van 6 januari 2015](#)), van 1 juni 2017 ([koninklijk besluit van 22 mei 2017](#)), van 22 november 2017 ([koninklijk besluit van 12 november 2017](#)) en van 16 maart 2018 ([koninklijk besluit van 11 maart 2018](#)).
 - 2 De FOD Economie is ermee belast het administratief secretariaat, alsook de infrastructuur van de Hoge Raad waar te nemen (cf. artikel 84 van de [wet van 17 maart 2019 betreffende de beroepen van accountant en belastingadviseur](#), juncto artikel 10, eerste lid, van het [koninklijk besluit van 23 juni 1994 tot uitvoering, wat de Hoge Raad voor de economische beroepen betreft, van artikel 54 van de wet van 22 april 1999 betreffende de boekhoudkundige en fiscale beroepen](#)).

Wettelijke opdrachten van de Hoge Raad voor de Economische Beroepen in een notendop

Wettelijke taakomschrijving van de Hoge Raad

De bepalingen die de voornaamste opdrachten van de Hoge Raad omkaderen, zijn geïntegreerd in de volgende twee wetten :

- enerzijds in de [wet van 17 maart 2019 betreffende de beroepen van accountant en belastingadviseur](#) (artikelen 79 tot 84):

De basisopdracht die de wetgever aan de Hoge Raad voor de Economische Beroepen heeft toevertrouwd, bestaat erin dat de Hoge Raad erop toeziet dat het **algemeen belang en de vereisten van het maatschappelijk verkeer** bij de uitoefening van de opdrachten door de economische beroepsbeoefenaars, leden van het IBR (Instituut van de Bedrijfsrevisoren) en van het ITAA (Instituut van de Belastingadviseurs en de Accountants), worden in acht genomen.

Ook bij de ontwikkeling van het wettelijk en reglementair kader, toepasselijk op de economische beroepen, wordt van de Hoge Raad verwacht dat hij zijn rol van “behoeder van het algemeen belang” speelt.

In dit verband **kan** de Hoge Raad - op eigen initiatief of op verzoek - **adviezen of aanbevelingen** verstrekken aan het Parlement, de Regering, het College van toezicht op de bedrijfsrevisoren (CTR) of aan de beroepsorganisaties voor de economische beroepen.

Daarnaast moet de Hoge Raad **verplicht** worden geraadpleegd voor elk besluit dat wordt genomen in uitvoering van de wetten betreffende het beroep van bedrijfsrevisor of de beroepen van accountant en belastingadviseur. De Hoge Raad zal bij zijn analyse onder meer nagaan of de besluiten beantwoorden aan (de geest van) de wet én de nodige rechtszekerheid waarborgen. In principe kan de Koning niet afwijken van een éénsluwend advies van de Hoge Raad, tenzij de afwijking uitdrukkelijk met redenen wordt omkleed.

Ten slotte zijn de instituten (IBR en ITAA) **verplicht** om de Hoge Raad te raadplegen over **élke beslissing met een algemene draagwijdte** die door de Raad van het betrokken instituut wordt genomen, alsook over **technische normen of aanbevelingen**, specifiek voor de uitoefening van het beroep of met betrekking tot de uitvoering van opdrachten. Dergelijk advies van de Hoge Raad is in principe bindend, in zoverre het door de meerderheid van de leden van de Hoge Raad is goedgekeurd. Voor de totstandkoming van normen en/of aanbevelingen toepasselijk op de bedrijfsrevisoren, voorziet de wet van 7 december 2016 daar bovenop in een specifieke “goedkeuringsprocedure” vanwege de Hoge Raad (*cf. infra*).

- en anderzijds in de [wet van 7 december 2016 tot organisatie van en het publiek toezicht op de bedrijfsrevisoren](#) (artikel 31):

Sinds 2007 moeten de normen en aanbevelingen, toepasselijk op de bedrijfsrevisoren, worden goedgekeurd, dit zowel door de Hoge Raad voor de Economische Beroepen als door de Minister, bevoegd voor Economie, zo niet kunnen deze geen uitwerking krijgen.

Voorafgaandelijk aan deze goedkeuring, organiseert het IBR een openbare raadpleging omtrent de ontwerpnorm of -aanbeveling die hij heeft opgesteld.

De Hoge Raad beraadslaagt over de ontwerpnorm of -aanbeveling na de vertegenwoordiger van het Instituut te hebben gehoord. De Hoge Raad kan ter zake ook het College en, in voorkomend geval, voor alle aspecten van een ontwerpnorm of -aanbeveling met betrekking tot organisaties van openbaar belang, de FSMA en de NBB raadplegen.

De goedkeuring van normen en aanbevelingen evenals de latere actualisering hiervan, door de Minister bevoegd voor Economie, maakt het voorwerp uit van een bericht dat bekend wordt gemaakt in het *Belgisch Staatsblad*.

Historiek van de opdrachten van de Hoge Raad

Het is nuttig om de historiek van de diverse opdrachten van de Hoge Raad kort in herinnering te brengen; sinds de oprichting van de Hoge Raad in 1985 hebben zijn opdrachten immers talrijke ontwikkelingen gekend.

Die bevoegdheidsuitbreiding situeert zich zowel op het vlak van de opdrachten zelf, als van het toepassingsgebied ervan.

A. Evolutie van de bevoegdheden *ratione personae* van de Hoge Raad in vier kerndata

- **In 1985** heeft de wetgever het wettelijk kader van het beroep van bedrijfsrevisor fundamenteel geregeld, dit via de wet van 21 februari 1985. Bij die gelegenheid is de **Hoge Raad voor het Bedrijfsrevisoraat** opgericht, toen enkel bevoegd voor het bedrijfsrevisoraat.
- **In 1993** heeft de wetgever de bevoegdheden *ratione personae* van de Hoge Raad voor het bedrijfsrevisoraat uitgebreid tot het Instituut van de Accountants en tot alle regelingen in verband met de organisatie van het beroep van accountant. Bij die gelegenheid werd de Hoge Raad omgedoopt tot "**Hoge Raad voor het Bedrijfsrevisoraat en de Accountancy**".
- **In 1999** wenste de wetgever de fiscale beroepen een wettelijke erkenning te geven. Als besluit van de parlementaire besprekingen werden twee titels wettelijk erkend ("belastingconsulent" en "erkend boekhouder-fiscalist"), wat echter voor geen van beide beroepsgroepen de toekenning van een monopolie inhield.

Gelet op de nauwe band die er in België bestaat tussen boekhouding en fiscaliteit, heeft de wetgever beslist om deze fiscale beroepen onder te brengen bij twee reeds wettelijk erkende beroepsorganisaties:

- de *belastingconsulenten* werden ingedeeld bij het Instituut van de Accountants, omgedoopt tot “Instituut van de Accountants en de Belastingconsulenten” (IAB);
- de *erkende boekhouders-fiscalisten* werden ingedeeld bij het Beroepsinstituut van de Boekhouders, omgedoopt tot “Beroepsinstituut van Erkende Boekhouders en Fiscalisten” (BIBF).

In het kader van de *wet van 22 april 1999 betreffende de boekhoudkundige en fiscale beroepen* heeft de wetgever de bevoegdheden van de Hoge Raad voor het Bedrijfsrevisoraat en de Accountancy andermaal verruimd met de invoering van het begrip “economische beroepen”: bedrijfsrevisoren, accountants, erkende boekhouders, belastingconsulenten en erkende boekhouders-fiscalisten. Deze vijf beroepen waren ondergebracht in drie specifieke beroepsorganisaties: het Instituut van de Bedrijfsrevisoren (verkort IBR), het Instituut van de Accountants en de Belastingconsulenten (verkort IAB) en het Beroepsinstituut van Erkende Boekhouders en Fiscalisten (verkort BIBF).

Op dat moment werd de Hoge Raad omgedoopt tot de “**Hoge Raad voor de Economische Beroepen**”.

- **In 2019** zijn het IAB en het BIBF gefuseerd tot het “Instituut van de Belastingadviseurs en de Accountants” (verkort: IBA, of ook nog: ITAA, dit is het Engelse letterwoord voor het nieuwe instituut). **Sindsdien zijn de wettelijke voorschriften met betrekking tot de Hoge Raad voor de Economische Beroepen opgenomen in de wet van 17 maart 2019 betreffende de beroepen van accountant en belastingadviseur.** Deze wet is in werking getreden op 30 september 2020 en daarmee is de wet van 22 april 1999 betreffende de boekhoudkundige en fiscale beroepen grotendeels opgeheven³.

³ Zie in dit verband het [Koninklijk besluit van 11 september 2020 tot bepaling van de datum van inwerkingtreding van de wet van 17 maart 2019 betreffende de beroepen van accountant en belastingadviseur en tot opheffing van de wet van 22 april 1999 betreffende de boekhoudkundige en fiscale beroepen, met uitzondering van sommige bepalingen](#), Belgisch Staatsblad van 30 september 2020.

B. Evolutie van de bevoegdheden *ratione materiae* van de Hoge Raad in vier kerndata

- **In 1985** omvatte de basisopdracht van de Hoge Raad het formuleren - op eigen initiatief of op verzoek - van adviezen en aanbevelingen voor de Regering of de beroepssector.

Die opdracht vloeide aanvankelijk voort uit artikel 54 van de *wet van 22 april 1999 betreffende de boekhoudkundige en fiscale beroepen*: als autonome instelling had de Hoge Raad de opdracht om, *op eigen initiatief of op verzoek*, adviezen of aanbevelingen te formuleren:

- aan de Regering;
- aan het IBR;
- aan het IAB;
- aan het BIBF;

die ertoe moeten bijdragen dat de opdrachten die bij wet aan een bedrijfsrevisor en een accountant zijn toevertrouwd, evenals de werkzaamheden als accountant, belastingconsulent, bedrijfsrevisor, erkend boekhouder en boekhouder-fiscalist, worden uitgeoefend met naleving van het algemeen belang en de vereisten van het maatschappelijk verkeer.

Deze adviezen of aanbevelingen slaan onder meer op het uitoefenen van de opdrachten ten aanzien van de ondernemingsraad.

- **In 1993** heeft de wetgever de bevoegdheden *ratione materiae* van de Hoge Raad voor het bedrijfsrevisoraat uitgebreid tot de werkzaamheden van het Instituut van de Accountants en alle regelingen in verband met de organisatie van het accountantsberoep. Bij die gelegenheid werd aan de Hoge Raad tevens een bijkomende opdracht als overlegorgaan met de twee instituten toevertrouwd. Sinds in 1999 de bevoegdheden van de Hoge Raad werden uitgebreid tot de belastingconsulenten, de erkende boekhouders en de erkende boekhouders-fiscalisten, is deze opdracht als overlegorgaan ook doorgetrokken naar het BIBF.
- **In 2007** heeft de wetgever de rol van de Hoge Raad nog versterkt, en dit meer bepaald op het vlak van de geldende beroepsnormen en -aanbevelingen voor bedrijfsrevisoren. Sinds 2007 is de Hoge Raad inderdaad, samen met de federale Minister bevoegd voor Economie, belast met de goedkeuring van de beroepsnormen en -aanbevelingen die bedrijfsrevisoren moeten naleven. Na goedkeuring op deze twee niveaus wordt een bericht in het *Belgisch Staatsblad* bekendgemaakt. Pas na afloop van het volledige proces wordt een norm of aanbeveling als goedgekeurd beschouwd en derhalve bindend voor bedrijfsrevisoren. Het initiatiefrecht blijft bij het IBR, dat de plicht heeft een openbare raadpleging te houden vooraleer een ontwerpnorm of -aanbeveling ter goedkeuring voor te leggen.
- **In 2016** werd met de goedkeuring van de *wet van 7 december 2016 tot organisatie van het beroep van en het publiek toezicht op de bedrijfsrevisoren (Belgisch Staatsblad van 13 december 2016, tweede editie)*, de rol bevestigd van de Hoge Raad in het goedkeuringsproces voor normen en aanbevelingen voor bedrijfsrevisoren. Het initiatiefrecht is weliswaar bij het Instituut van de Bedrijfsrevisoren gebleven, maar de wetgever heeft zowel voor de Hoge Raad als voor de federale Minister bevoegd voor Economie, een injunctierecht ten opzichte van het instituut toegevoegd.

Overzicht van de werkzaamheden van de Hoge Raad in 2022

1) *Evolutie van het Belgisch wettelijk en reglementair kader toepasselijk op de bedrijfsrevisoren – wet van 7 december 2016 en uitvoeringsbesluiten*

- ✓ *(Aparte) registratie in het openbaar register van auditors / auditororganisaties van derde landen*

Op 14 december 2021 had de Hoge Raad - in antwoord op een verzoek van de federale Minister, bevoegd voor Economie - [een advies](#) uitgebracht over een “ontwerp van koninklijk besluit betreffende de registratie als auditors of auditororganisaties van derde landen in het openbaar register van de bedrijfsrevisoren en het publiek toezicht, de kwaliteitscontrole en het toezicht op auditors en auditororganisaties van derde landen”.

In navolging hiervan is in het Belgisch Staatsblad van 15 december 2022 het [koninklijk besluit van 27 november 2022](#) betreffende de registratie als auditors of auditororganisaties van derde landen in het openbaar register van de bedrijfsrevisoren en het publiek toezicht, de kwaliteitscontrole en het toezicht op auditors en auditororganisaties van derde landen verschenen.

Het vorig koninklijk besluit van 3 september 2010 betreffende de inschrijving van auditors en auditororganisaties van derde landen in het openbaar register van het Instituut van de Bedrijfsrevisoren en het publiek toezicht, de kwaliteitscontrole en het toezicht op auditors en auditororganisaties van derde landen (Belgisch Staatsblad van 15 september 2010) is daarmee opgeheven.

- ✓ *Stage – Vrijstellingen in het kader van de toegang tot het beroep van bedrijfsrevisor*

Reeds op 22 januari 2020 had de Hoge Raad, op vraag van het IBR, een [advies](#) uitgebracht in verband met het vereiste aantal ECTS-studiepunten voor vrijstellingen die kandidaat-bedrijfsrevisoren kunnen bekomen op het vlak van de af te leggen theoretische stage-examens.

Aangezien het IBR nog geen gevolg had gegeven aan dit advies, is deze problematiek opnieuw aan bod gebracht ter gelegenheid van de ontmoeting op 18 maart 2022 tussen de leden van de Hoge Raad en de vertegenwoordigers van de Stagecommissie van het IBR. Ter gelegenheid van deze ontmoeting met de Hoge Raad, die jaarlijks georganiseerd wordt overeenkomstig artikel 9, lid 2, van het [koninklijk besluit van 17 augustus 2018](#) betreffende de toegang tot het beroep, heeft de Stagecommissie van het IBR verslag uitgebracht over haar werkzaamheden, alsook over de vormingsactiviteiten van de stagiairs georganiseerd door het Instituut. Naast het overzicht van de werkzaamheden van de Stagecommissie van het IBR in 2021, zijn op de vergadering van 18 maart 2022 ook nog een aantal andere thema's besproken, zoals de attractiviteit van het auditberoep, de “work-life”-balans van de stagiair-bedrijfsrevisor, het afleggen van 23 examens in een periode van drie jaar, de slaagpercentages, de activiteiten van de Examencommissie, het elektronisch stagedagboek, enz.

Ingevolge het [schrijven van 6 mei 2022](#) vanwege de Hoge Raad aan de Voorzitter van de Stagecommissie van het IBR, aansluitend op voormelde ontmoeting op 18 maart 2022, heeft het IBR op 10 mei 2022 laten weten dat de Stagecommissie op zijn strategische vergadering van 8 september 2022 het koninklijk besluit van 17 augustus 2018 opnieuw onder de loep zou nemen en ook de ECTS-criteria voor de theoretische stage-examens grondig zal bestuderen, met het oog op eventuele hervormingen in het kader van de aantrekkelijkheid van het beroep.

De Hoge Raad zal dit met de Stagecommissie van het IBR in de loop van 2023 terug opnemen.

Verder heeft de Hoge Raad op verzoek van de federale Minister, bevoegd voor Economie, op 28 april 2022 een [advies](#) uitgebracht over een *ontwerp van koninklijk besluit tot wijziging van het koninklijk besluit van 17 augustus 2018 betreffende de toegang tot het beroep van bedrijfsrevisor*. Meer in het bijzonder beoogt het voor advies voorgelegd ontwerp het bestaand stagereglement aan te passen om:

- enerzijds, rekening houdend met de ervaring ingevolge de COVID-19-gezondheids crisis, een reglementair kader te creëren dat de organisatie van hybride vergaderingen en vergaderingen op afstand van de Stagecommissie van het IBR mogelijk maakt; en
- anderzijds, om de Stagecommissie de mogelijkheid te bieden de stage van een stagiair-bedrijfsrevisor te verlengen, in het geval het IBR wegens overmacht niet in de mogelijkheid is (geweest) om de (theoretische en/of praktische) stage-examens te organiseren.

Het koninklijk besluit van 4 mei 2023 is in het *Belgisch Staatsblad* van 6 juni 2023 verschenen.

✓ **Huishoudelijk reglement van het IBR**

In februari 2022 heeft de Hoge Raad het verzoek ontvangen vanwege de federale Minister, bevoegd voor Economie, om een advies uit te brengen over een *ontwerp van koninklijk besluit tot wijziging van het koninklijk besluit van 22 februari 2019 tot vaststelling van het huishoudelijk reglement van het Instituut van de Bedrijfsrevisoren*. Het voor advies voorgelegd ontwerp voert een aantal wijzigingen door aan het bestaand huishoudelijk reglement van het IBR. Concreet beoogt het ontwerp om, rekening houdend met de ervaring ingevolge de COVID-19-gezondheids crisis, een reglementair kader te creëren dat de organisatie van hybride vergaderingen en vergaderingen op afstand van de Algemene vergadering, de Raad en het Uitvoerend comité van het IBR mogelijk zou maken.

De Hoge Raad formuleerde zijn [advies](#) op 28 april 2022.

Het koninklijk besluit van 1 mei 2023 is in het *Belgisch Staatsblad* van 30 mei 2023 verschenen.

✓ **Aanpassingen aan de wet van 7 december 2016**

De Hoge Raad heeft vastgesteld dat de wet van 7 december 2016 in de loop van 2022 een aantal wijzigingen heeft ondergaan; meer in het bijzonder gaat het om:

- de [wet van 23 juni 2022 houdende dringende diverse bepalingen inzake de strijd tegen het witwassen van geld en houdende bepalingen inzake de uitzonderingen op de geheimhoudingsplicht van bedrijfsrevisoren en gecertificeerde accountants](#) (Belgisch Staatsblad van 11 juli 2022):
 - wijziging van de artikelen 5, § 1 en 9, § 1, 3° van de wet van 2016: deze wijziging vloeit voort uit het [arrest 07/2022 van het Grondwettelijk Hof](#) waarbij geoordeeld is het dat de wetgever redelijkerwijze kan bepalen dat natuurlijke personen, die worden veroordeeld tot een strafrechtelijke geldboete wegens een inbreuk op de preventieve witwaswetgeving, automatisch de betrouwbaarheid als bedrijfsrevisor verliezen, zelfs wanneer het bedrag van de opgelegde geldboete gering is. Volgens het Grondwettelijk Hof is het evenwel onevenredig streng ervan uit te gaan dat het verlies van de betrouwbaarheid als bedrijfsrevisor per definitie onherroepelijk zou zijn en de betrouwbaarheid in geen enkele omstandigheid nog zou kunnen worden hersteld. Om die reden is de wet van 7 december 2016 gewijzigd om het effect van het beroepsverbod in de tijd te beperken tot een principiële termijn van 10 of 15 jaar.
 - wijziging van artikel 86, § 1, tweede lid, 7° van de wet van 2016: deze wijziging omvat de aanpassing van de afwijkingen op het beroepsgeheim van de bedrijfsrevisor; voortaan zal de afwijking van het beroepsgeheim ook gelden wanneer de bedrijfsrevisoren betrokken zijn bij de herstructurering van verenigingen of stichtingen (en dus niet enkel ingeval van herstructurering van vennootschappen). De uitbreiding van de uitzondering van de geheimhoudingsplicht, zoals die geldt voor de bedrijfsrevisor, wordt trouwens uitgebreid tot de gecertificeerde accountant (via de aanpassing van de wet van 17 maart 2019).
- de [wet van 25 september 2022 houdende diverse bepalingen inzake economie](#) (Belgisch Staatsblad van 16 januari 2023), en meer bepaald de artikelen 59 tot 73. Naast een aantal technische correcties van de wet van 2016, hebben de wijzigingen voornamelijk betrekking op bepalingen die verband houden met het College van toezicht op de bedrijfsrevisoren.
- de [wet van 28 november 2022 betreffende de bescherming van melders van inbreuken op het Unie- of nationale recht vastgesteld binnen een juridische entiteit in de private sector](#) (Belgisch Staatsblad van 15 december 2022), en meer bepaald de artikelen 38 en 39. Voortaan is het College van toezicht op de bedrijfsrevisoren bevoegd voor het toezicht op de naleving door de bedrijfsrevisoren van de verplichtingen inzake interne meldingen en opvolging. Als bevoegde autoriteit in de zin van de wet van 28 november 2022 moet het College zelf ook externe meldingskanalen opzetten voor het ontvangen en in behandeling nemen van meldingen van inbreuken die aan de vereisten van die wet voldoen (zie in dit verband het Contactpunt Klokkeluiders op [de website van het College](#)).

2) ***Evolutie van het Belgisch wettelijk en reglementair kader, toepasselijk op de (gecertificeerde) accountants en gecertificeerde belastingadviseurs - wet van 17 maart 2019 en uitvoeringsbesluiten***

✓ ***Aanpassing aan het huishoudelijk reglement van het ITAA***

In 2022 zijn de uitvoeringsmaatregelen van de wet van 17 maart 2019 betreffende de beroepen van accountant en belastingadviseur verder uitgewerkt.

Zo is op 19 juli 2022 in het Belgisch Staatsblad het [koninklijk besluit van 14 juni 2022](#) tot wijziging, wat de voorwaarden inzake beroepsverzekering betreft, van het koninklijk besluit van 11 september 2020 tot vaststelling van de nadere regels van het openbaar register van het Instituut van de Belastingadviseurs en de Accountants en, de toekenning van de hoedanigheid aan de personen van derde landen en aan de rechtspersonen, de regels inzake de werking van het Instituut en de voorwaarden inzake beroepsverzekering bekendgemaakt.

De Hoge Raad had hierover eerder op 10 december 2021 [een advies](#) uitgebracht, dit op verzoek vanwege de federale Minister, bevoegd voor Economie, van 30 september 2021.

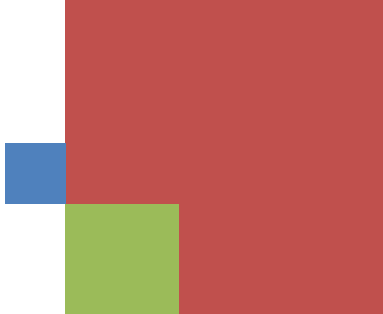
✓ ***Examenreglement***

Verder heeft de federale Minister van Middenstand, Zelfstandigen en KMO's in de loop van 2022 de Hoge Raad om advies gevraagd omtrent een ontwerp van examenreglement, voorgesteld door de Raad van het Instituut van de Belastingadviseurs en de Accountants (verkort: IBA of in het Engels: ITAA). Dit ontwerp geeft nadere toelichting bij de organisatie van het toelatingsexamen en de organisatie van het bekwaamheidsexamen, zoals bedoeld in de artikelen 18 en 58 van het [koninklijk besluit van 11 september 2020](#) betreffende de beroepsopleiding van de accountants en van belastingadviseurs.

De Hoge Raad heeft zijn [advies](#) over het ontwerp van examenreglement op 28 juni 2022 uitgebracht en overgemaakt aan de federale Minister van Middenstand, alsook aan de federale Minister, bevoegd voor Economie. Op heden is de definitieve versie van het examenreglement voor advies aan de Raad van State overgemaakt.

✓ ***Aanpassingen aan de wet van 17 maart 2019***

De Hoge Raad heeft vastgesteld dat de wet van 17 maart 2019 in de loop van 2022 is gewijzigd door de [wet van 23 juni 2022](#) houdende dringende diverse bepalingen inzake de strijd tegen het witwassen van geld en houdende bepalingen inzake de uitzonderingen op de geheimhoudingsplicht van bedrijfsrevisoren en gecertificeerde accountants (Belgisch Staatsblad van 11 juli 2022).

De wijziging betreft een aanpassing van het beroepsgeheim van de gecertificeerde accountant; meer in het bijzonder mogen gecertificeerde accountants voortaan informatie uitwisselen met de gecertificeerde accountants, de commissarissen of de bedrijfsrevisoren van vennootschappen, verenigingen of stichtingen die betrokken zouden zijn bij verrichtingen van fusies, splitsingen of gelijkgestelde verrichtingen (aanvulling van artikel 120 van de wet van 17 maart 2019).

Verder heeft de Hoge Raad vastgesteld dat het ITAA op 7 oktober 2022 bij het Grondwettelijk Hof een beroep tot vernietiging en een vordering tot schorsing van artikel 5 van voornoemde wet van 23 juni 2022 heeft ingesteld (*Belgisch Staatsblad* van 21 oktober 2022). Dit artikel heeft betrekking op de niet-gereguleerde belastingadviseurs (wijziging van artikel 5 van de wet van 18 september 2017 tot voorkoming van het witwassen van geld en de financiering van terrorisme en tot beperking van het gebruik van contanten).

✓ ***Procedurereglement voor het opleggen van maatregelen in het kader van artikel 118, §1, van de antiwitwaswet***

In zijn hoedanigheid van bevoegde toezichtautoriteit inzake AML ten aanzien van onderworpen ITAA-leden, had het ITAA op 26 februari 2021 de Hoge Raad aangeschreven met het verzoek een advies uit te brengen over een “*voorstel van procedurereglement voor het opleggen van maatregelen in het kader van artikel 118, § 1 van de antiwitwaswet*”, uitgewerkt door de Raad van het instituut. De Hoge Raad had op 11 mei 2021 [een advies](#) uitgebracht, waarin hij aangaf, op basis van de (publiek) beschikbare gegevens, onvoldoende zicht te hebben op het concrete AML-toezichtsregime, zoals door het ITAA sinds 30 september 2020 uitgewerkt en tenuitvoergelegd. Tegelijk formuleerde de Hoge Raad in zijn advies een aantal bekommernissen en specifieke aandachtspunten.

Aansluitend op een overlegontmoeting in dit verband tussen de vertegenwoordigers van het instituut en de leden van de Hoge Raad op 18 mei 2021, had de Hoge Raad in een [schrijven van 7 juni 2021](#) aan het instituut erop gewezen dat het ontwerp van procedurereglement beter diende afgestemd te worden op de wijze waarop het instituut het toezicht op de naleving van de antiwitwaswetgeving organiseerde.

De Hoge Raad heeft in 2022 moeten vaststellen dat er een *Procedurereglement voor het opleggen van maatregelen in het kader van artikel 118, §1 van de antiwitwaswet* op de website van het ITAA is gepubliceerd. De Hoge Raad betreurt dat er verwezen wordt naar een zogenaamd “positief” advies van de Hoge Raad, hetgeen niet het geval is.

3) **Wettelijke bevoegdheden van de Hoge Raad op normatief vlak**

- 3.1. *Goedkeuring van beroepsnormen toepasselijk op bedrijfsrevisoren*
- 3.2. *Goedkeuring van/Advies omtrent gezamenlijke beroepsnormen, toepasselijk op bedrijfsrevisoren en bepaalde leden van het ITAA*
- 3.3. *Adviezen omtrent beroepsnormen toepasselijk op (bepaalde) leden van het ITAA*

3.1. **Goedkeuring van beroepsnormen toepasselijk op bedrijfsrevisoren**

- **IBR-Norm** (in de hoedanigheid van commissaris) met betrekking tot de nettoactiefest

Ontwerpnorm voor goedkeuring voorgelegd	Verzoek IBR	Hoorzitting IBR	Beslissing HREB
Norm inzake de opdracht van de commissaris voorzien door de artikelen 5:142 en 6:115 van het Wetboek van vennootschappen en verenigingen (WVV) (nettoactiefest)	02/06/2021	27/08/2021	03/09/2021
	01/10/2021	-	14/12/2021
	01/02/2022	11/02/2022	07/03/2022
	Bericht van goedkeuring van 12 mei 2022 in het <i>Belgisch Staatsblad</i> van 13 juni 2022		

- **IBR-Norm** (in de hoedanigheid van commissaris) met betrekking tot de liquiditeitstest

Ontwerpnorm voor goedkeuring voorgelegd	Verzoek IBR	Hoorzitting IBR	Beslissing HREB
Norm inzake de opdracht van de commissaris voorzien door de artikelen 5:143 en 6:116 van het Wetboek van vennootschappen en verenigingen (WVV) (liquiditeitstest)	02/06/2021	27/08/2021	03/09/2021
	01/10/2021	-	14/12/2021
	01/02/2022	11/02/2022	07/03/2022
	Bericht van goedkeuring van 12 mei 2022 in het <i>Belgisch Staatsblad</i> van 13 juni 2022		

De Hoge Raad heeft op 11 februari 2022, aansluitend op twee hoorzittingen met de vertegenwoordigers van het IBR op 27 augustus 2021 en 11 februari 2022, de volgende twee ontwerpnormen goedgekeurd:

- Ontwerp van norm inzake de opdracht van de commissaris voorzien door de artikelen 5:142 en 6:115 van het Wetboek van vennootschappen en verenigingen (Nettoactiefest);
- Ontwerp van norm inzake de opdracht van de commissaris voorzien door de artikelen 5:143 en 6:116 van het Wetboek van vennootschappen en verenigingen (Liquiditeitstest).

Deze twee ontwerpen waren opgesteld door het IBR en voor goedkeuring aan de Hoge Raad voorgelegd, respectievelijk op 2 juni 2021, 1 oktober 2021 en 1 februari 2022.

Ook de federale Minister, bevoegd voor Economie, heeft deze twee ontwerpen in de loop van 2022 goedgekeurd. Het bericht van goedkeuring van 12 mei 2022 is in het *Belgisch Staatsblad* van 13 juni 2022 verschenen, met als titel: [Bericht van 12 mei 2022](#) vanwege de federale Minister, bevoegd voor Economie, met betrekking tot de goedkeuring van twee normen met als respectievelijke titel “Norm inzake de opdracht van de commissaris voorzien door de artikelen 5:142 en 6:115 van het Wetboek van vennootschappen en verenigingen (Nettoactietest)” en “Norm inzake de opdracht van de commissaris voorzien door de artikelen 5:143 en 6:116 van het Wetboek van vennootschappen en verenigingen (Liquiditeitstest)”.

De Hoge Raad heeft, naar aanleiding van de goedkeuring van de twee ontwerpnormen, de aandacht van de bevoegde Minister gevestigd op het feit dat de Hoge Raad geen uitspraak kan doen over de gepastheid van de toevoeging van de zinsnede “in alle van materieel belang zijnde opzichten” in de conclusie van het model van commissarisverslag in bijlage 2 van de beide ontwerpnormen; het gebrek aan precisering in de wetgeving mag echter, volgens de Hoge Raad, de goedkeuring van de voorgelegde ontwerpnormen niet in de weg staan. Verwijzend naar het uitdrukkelijk verzoek vanwege het IBR om de zienswijze van het instituut omtrent voormelde bekommernis van de Hoge Raad publiek te maken, heeft de Hoge Raad de motivering van het IBR (zoals toegelicht ter gelegenheid van de hoorzitting op 11 februari 2022 en weergegeven in het schrijven vanwege het IBR van 1 februari 2022 aan de Hoge Raad) ook op de website van de Hoge Raad gepubliceerd (zie in dit verband de bijlage aan het [schrijven van de Hoge Raad van 7 maart 2022](#)).

- **IBR-Norm inzake kwaliteitsmanagement (ISQM 1 en 2)**

Ontwerpnorm voor goedkeuring voorgelegd	Verzoek IBR	Hoorzitting IBR	Beslissing HREB
Norm inzake de toepassing van de internationale standaarden voor kwaliteitsmanagement 1 en 2 (ISQM 1 en 2) en van ISA 220 (Herzien) in België	05/10/2022		25/10/2022 (verzoek om vervollediging van het dossier)
	10/11/2022	16/12/2022, voortgezet op 27/01/2023	
	07/02/2023		10/02/2023

Op 5 oktober 2022 heeft de Hoge Raad vanwege het IBR een verzoek tot goedkeuring van een ontwerp van norm inzake de toepassing van de internationale standaarden voor kwaliteitsmanagement 1 en 2 (ISQM 1 en 2) en van ISA 220 (Herzien) in België ontvangen.

Aansluitend op de vraag van 25 oktober 2022 vanwege de Hoge Raad aan het instituut om het dossier te vervolledigen en het indienen van een aangepaste ontwerpnorm door het IBR op 10 november 2022, heeft een hoorzitting plaatsgevonden met de vertegenwoordigers van het instituut op 16 december 2022, voortgezet op 27 januari 2023.

De Hoge Raad heeft de aangepaste versie van het ontwerp van norm, zoals door het IBR voor goedkeuring ingediend op 7 februari 2023, goedgekeurd op 10 februari 2023.

De federale Minister, bevoegd voor goedkeuring, dient deze ontwerpnorm nog goed te keuren; er wordt verwacht dat dit in de loop van 2023 zal gebeuren.

- **IBR-Norm inzake de opdracht van de bedrijfsrevisor in het kader van de beoordeling van het getrouw en voldoende zijn van de financiële en boekhoudkundige gegevens opgenomen in het verslag van het bestuursorgaan (WVV) (zogenaamde “effectennorm”)**

Ontwerpnorm voor goedkeuring voorgelegd	Verzoek IBR	Hoorzitting IBR	Beslissing HREB
Norm inzake de opdracht van de bedrijfsrevisor in het kader van de beoordeling van het getrouw en voldoende zijn van de financiële en boekhoudkundige gegevens opgenomen in het verslag van het bestuursorgaan (WVV) (zogenaamde “effectennorm”)	09/11/2022		08/02/2023

De Hoge Raad heeft geoordeeld niet in de mogelijkheid te zijn om het ontwerp, zoals door het IBR in november 2022 voorgelegd, te kunnen goedkeuren:

- enerzijds omdat de voorgelegde ontwerpnorm betrekking heeft op een zogenaamde “gedeelde” wettelijke opdracht, met name een opdracht die door een onderneming zowel aan een bedrijfsrevisor (lid van het IBR) als aan een gecertificeerde accountant (lid van het ITAA) kan worden toevertrouwd (voor zover er geen commissaris is aangesteld). Toch is het ontwerp enkel door één instituut, met name door het IBR, aan de Hoge Raad voorgelegd en beoogt het ontwerp uitsluitend toepasselijk te zijn op bedrijfsrevisoren. De Hoge Raad acht het evenwel noodzakelijk dat op de economische beroepsbeoefenaars, aan wie de wetgever eenzelfde opdracht heeft toevertrouwd, een eenvormig normatief kader omtrent de door hen uit te voeren werkzaamheden en omtrent hun verslaggeving toepasselijk zou zijn, ook al behoren zij tot een verschillend instituut; en
- anderzijds omdat in het voorgelegd ontwerp verwezen naar een tekst, die nog in voorbereiding is, maar die als zodanig nog niet in de Belgische rechtsorde bestaat. Meer bepaald verwijst het ontwerp naar de toepassing van een “norm inzake de toepassing van de internationale standaarden voor kwaliteitsmanagement 1 en 2 (ISQM 1 en 2) en van ISA 220 (Herzien) in België”, terwijl deze in België nog niet is goedgekeurd overeenkomstig de voorschriften van artikel 31, § 2, van de wet van 7 december 2016.

Bijgevolg heeft de Hoge Raad het ontwerp, zoals door het IBR voorgelegd, niet kunnen goedkeuren.

De Hoge Raad heeft zijn teleurstelling geuit, zowel ten aanzien van de Voorzitter van het IBR als ten aanzien van de Voorzitter van het ITAA, omtrent het feit dat de twee instituten waartoe de economische beroepsbeoefenaars behoren, en die over het normatief initiatiefrecht beschikken, er blijkbaar niet in slagen om een gezamenlijk normatief kader voor deze wettelijke opdracht aan de Hoge Raad voor te leggen, ondanks het herhaaldelijk en expliciet verzoek vanwege de Hoge Raad aan beide instituten om tot een gezamenlijk ontwerp te komen en diverse overlegmomenten op initiatief van de Hoge Raad ten spijt.

De Hoge Raad heeft zijn bezorgdheid hieromtrent ook kenbaar gemaakt aan de federale Minister, bevoegd voor Economie, alsook aan de federale Minister van Middenstand.

• **IBR-Norm inzake de opdracht van de bedrijfsrevisor bij de omzetting van een entiteit**

Ontwerpnorm voor goedkeuring voorgelegd	Verzoek IBR	Hoorzitting IBR	Beslissing HREB
Norm inzake de opdracht van de bedrijfsrevisor bij de omzetting van een entiteit	15/11/2022		09/02/2023

De Hoge Raad heeft geoordeeld dat het ontwerp, zoals door het IBR in november 2022 voor goedkeuring voorgelegd, als onontvankelijk moet worden beschouwd. In het voorgelegd ontwerp wordt immers verwezen naar de toepassing van de “norm inzake de toepassing van de internationale standaarden voor kwaliteitsmanagement 1 en 2 (ISQM 1 en 2) en van ISA 220 (Herzien) in België”, terwijl deze in België nog niet is goedgekeurd overeenkomstig de voorschriften van artikel 31, § 2, van de wet van 7 december 2016.

Bovendien merkt de Hoge Raad op dat de voorgelegde ontwerpnorm betrekking heeft op een zogenaamde “gedeelde” wettelijke opdracht, met name een opdracht die door een onderneming zowel aan een bedrijfsrevisor (lid van het IBR) als aan een gecertificeerde accountant (lid van het ITAA) kan worden toevertrouwd (voor zover er geen commissaris is aangesteld). Toch is het ontwerp enkel door één instituut, met name door het IBR, aan de Hoge Raad voorgelegd en beoogt het ontwerp uitsluitend toepasselijk te zijn op bedrijfsrevisoren.

De Hoge Raad acht het evenwel noodzakelijk dat op de economische beroepsbeoefenaars, aan wie de wetgever eenzelfde opdracht heeft toevertrouwd, een eenvormig normatief kader omtrent de door hen uit te voeren werkzaamheden en omtrent hun verslaggeving toepasselijk zou zijn, ook al behoren zij tot een verschillend instituut.

De Hoge Raad betreurt ten eerste dat de instituten, meer dan vier jaar na de aanpassing van het Wetboek van vennootschappen en verenigingen (WVV) inzake deze opdracht, er nog steeds niet in geslaagd zijn een gezamenlijk normatief kader ter zake aan de Hoge Raad voor te leggen. Dit is nefast voor de rechtszekerheid en druist in tegen het algemeen belang en de vereisten van het maatschappelijk verkeer.

De Hoge Raad heeft dit ook aan de federale Minister, bevoegd voor Economie, alsook aan de federale Minister van Middenstand laten weten.

• **IBR-Norm inzake de opdracht van de bedrijfsrevisor met betrekking tot de controle van fusie- en splitsingsverrichtingen van vennootschappen**

Ontwerpnorm voor goedkeuring voorgelegd	Verzoek IBR	Hoorzitting IBR	Beslissing HREB
Norm inzake de opdracht van de bedrijfsrevisor met betrekking tot de controle van fusie- en splitsingsverrichtingen van vennootschappen	16/11/2022		09/02/2023

De Hoge Raad heeft geoordeeld dat het ontwerp, zoals door het IBR in november 2022 voor goedkeuring voorgelegd, als onontvankelijk moet worden beschouwd. In het voorgelegd ontwerp wordt immers verwezen naar de toepassing van de “norm inzake de toepassing van de internationale standaarden voor kwaliteitsmanagement 1 en 2 (ISQM 1 en 2) en van ISA 220 (Herzien) in België”, terwijl deze in België nog niet is goedgekeurd overeenkomstig de voorschriften van artikel 31, § 2, van de wet van 7 december 2016.

Bovendien merkt de Hoge Raad op dat de voorgelegde ontwerpnorm betrekking heeft op een zogenaamde “gedeelde” wettelijke opdracht, met name een opdracht die door een onderneming zowel aan een bedrijfsrevisor (lid van het IBR) als aan een gecertificeerde accountant (lid van het ITAA) kan worden toevertrouwd (voor zover er geen commissaris is aangesteld). Toch is het ontwerp enkel door één instituut, met name door het IBR, aan de Hoge Raad voorgelegd en beoogt het ontwerp uitsluitend toepasselijk te zijn op bedrijfsrevisoren.

De Hoge Raad acht het evenwel noodzakelijk dat op de economische beroepsbeoefenaars, aan wie de wetgever eenzelfde opdracht heeft toevertrouwd, een eenvormig normatief kader omtrent de door hen uit te voeren werkzaamheden en omtrent hun verslaggeving toepasselijk zou zijn, ook al behoren zij tot een verschillend instituut.

De Hoge Raad heeft aan de Voorzitter van het IBR en aan de Voorzitter van het ITAA laten weten ontgoocheld te zijn dat de twee instituten er blijkbaar niet in slagen om een gezamenlijk uniform normatief kader voor deze wettelijke opdracht aan de Hoge Raad voor te leggen. Nochtans heeft de Hoge Raad hierop bij de instituten herhaaldelijk en expliciet aangedrongen, gelet op hun normatief initiatiefrecht.

De Hoge Raad heeft de federale Minister, bevoegd voor Economie, en de federale Minister van Middenstand hierover geïnformeerd.

• **IBR-Norm inzake de opdracht van de bedrijfsrevisor bij de ontbinding en vereffening van vennootschappen**

Ontwerpnorm voor goedkeuring voorgelegd	Verzoek IBR	Hoorzitting IBR	Beslissing HREB
Norm inzake de opdracht van de bedrijfsrevisor bij de ontbinding en vereffening van vennootschappen	17/11/2022		09/02/2023

De Hoge Raad heeft geoordeeld dat het ontwerp, zoals door het IBR in november 2022 voor goedkeuring voorgelegd, als onontvankelijk moet worden beschouwd. In het voorgelegd ontwerp wordt immers verwezen naar de toepassing van de “norm inzake de toepassing van de internationale standaarden voor kwaliteitsmanagement 1 en 2 (ISQM 1 en 2) en van ISA 220 (Herzien) in België”, terwijl deze in België nog niet is goedgekeurd overeenkomstig de voorschriften van artikel 31, § 2, van de wet van 7 december 2016.

Bovendien merkt de Hoge Raad op dat de voorgelegde ontwerpnorm betrekking heeft op een zogenaamde “gedeelde” wettelijke opdracht, met name een opdracht die door een onderneming zowel aan een bedrijfsrevisor (lid van het IBR) als aan een gecertificeerde accountant (lid van het ITAA) kan worden toevertrouwd (voor zover er geen commissaris is aangesteld). Toch is het ontwerp enkel door één instituut, met name door het IBR, aan de Hoge Raad voorgelegd en beoogt het ontwerp uitsluitend toepasselijk te zijn op bedrijfsrevisoren.

De Hoge Raad acht het evenwel noodzakelijk dat op de economische beroepsbeoefenaars, aan wie de wetgever eenzelfde opdracht heeft toevertrouwd, een eenvormig normatief kader omtrent de door hen uit te voeren werkzaamheden en omtrent hun verslaggeving toepasselijk zou zijn, ook al zijn zij lid van een verschillend instituut.

Niettegenstaande het feit dat het Wetboek van vennootschappen en verenigingen (WVV) reeds meer dan vier jaar geleden op het vlak van deze opdracht is bijgestuurd, blijken de instituten er nog steeds niet in geslaagd te zijn een aangepast gezamenlijk normatief kader ter zake aan de Hoge Raad voor te leggen. Hierdoor komt de rechtszekerheid in het gedrang en bovendien zijn hiermee het algemeen belang en de vereisten van het maatschappelijk verkeer niet gediend.

De Hoge Raad heeft de federale Minister, bevoegd voor Economie, alsook de federale Minister van Middenstand hiervan op de hoogte gebracht.

3.2. **Goedkeuring van/Advies omtrent gezamenlijke beroepsnormen, toepasselijk op bedrijfsrevisoren en bepaalde leden van het ITAA**

- **IBR-ITAA-Norm inzake de opdracht van de beroepsbeoefenaar in het kader van de beoordeling van het getrouw en voldoende zijn van de financiële en boekhoudkundige gegevens opgenomen in het verslag van het bestuursorgaan (WVV) (zogenaamde “effectennorm”)**

Gezamenlijke ontwerpnorm voorgelegd voor goedkeuring (IBR) / voor advies (ITAA)	Verzoek IBR	Verzoek ITAA	Hoorzitting / ontmoeting met IBR / ITAA	Beslissing HREB
Norm inzake de opdracht van de beroepsbeoefenaar in het kader van de beoordeling van het getrouw en voldoende zijn van de financiële en boekhoudkundige gegevens opgenomen in het verslag van het bestuursorgaan (WVV) (zogenaamde “effectennorm”)	22/10/2021	21/10/2021	05/01/2022	05/01/2022
	04/02/2022	07/02/2022		12/04/2022
	09/11/2022 (enkel IBR)			
	Ontwerp uitsluitend toepasselijk op de bedrijfsrevisor			
				02/12/2022
			16/12/2022	23/12/2022
			Overleg met IBR en ITAA	23/12/2022
		16/01/2023		
		07/03/2023		

In 2022 heeft de Hoge Raad zich gebogen over een ontwerpnorm, gezamenlijk opgesteld door het IBR en het ITAA, voorgelegd voor goedkeuring (wat het IBR betreft) en voor advies (wat het ITAA betreft), inzake de opdracht van de beroepsbeoefenaar in het kader van de beoordeling van het getrouw en voldoende zijn van de financiële en boekhoudkundige gegevens opgenomen in het verslag van het bestuursorgaan (WVV) ("effectennorm").

Het ontwerp van norm heeft betrekking op een zogenaamde "gedeelde" wettelijke opdracht, met name een opdracht die de wetgever zowel aan bedrijfsrevisoren als aan gecertificeerde accountants heeft toevertrouwd.

Aanvankelijk was een ontwerp van gezamenlijke norm door de instituten bij de Hoge Raad ingediend in het najaar van 2021; aansluitend op een hoorzitting/ontmoeting op 5 januari 2022 en vervolgens middels een [schrijven van 12 april 2022](#), had de Hoge Raad de instituten echter verzocht om de formulering van bepaalde aspecten van de ontwerpnorm bij te sturen.

In november 2022 is de Hoge Raad door het IBR op de hoogte gebracht dat het voor het IBR "op dit moment technisch niet mogelijk is om verder te gaan met het opstellen van de lopende gemeenschappelijke normen wat de bijzondere opdrachten uit het WVV betreft, die wij delen met de gecertificeerd accountants, zolang de problematiek omtrent het kwaliteitsmanagement binnen deze kantoren niet is geregeld."

De Hoge Raad acht het van cruciaal belang dat er op het vlak van het normatief kader voor de zogenaamde "gedeelde" opdrachten, toepasselijk op de beroepsbeoefenaars, een *level playing field* is, en dit niet alleen in het belang van de beroepsbeoefenaars en hun cliënten, maar ook (en niet in het minst) in het belang van het maatschappelijk verkeer. Ondanks de overlegvergadering van 16 december 2022 met de vertegenwoordigers van beide instituten, georganiseerd op initiatief van de Hoge Raad, en waarover zowel de federale Minister, bevoegd voor Economie, als de federale Minister van Middenstand werden geïnformeerd, is nog geen aangepaste versie van de gezamenlijke ontwerpnorm aan de Hoge Raad voorgelegd.

De Hoge Raad betreurt ten eerste dat de instituten, meer dan vier jaar nadat het Wetboek van vennootschappen en verenigingen (WVV) deze nieuwe opdracht aan de economische beroepsbeoefenaars heeft toevertrouwd, er nog steeds niet in geslaagd zijn een gezamenlijk normatief kader ter zake aan de Hoge Raad voor te leggen. Dit is nefast voor de rechtszekerheid en druist in tegen het algemeen belang en de vereisten van het maatschappelijk verkeer.

De Hoge Raad heeft zijn bezorgdheid hieromtrent ook kenbaar gemaakt aan de federale Minister, bevoegd voor Economie, alsook aan de federale Minister van Middenstand.

- **Andere gezamenlijke IBR-ITAA-Normen**

Als gevolg van de in 2019 door het Wetboek van vennootschappen en verenigingen (WVV) aangebrachte wijzigingen, dienen het IBR en het ITAA het initiatief te nemen om een aantal bestaande (gezamenlijke) normen te herzien.

Dit geldt in het bijzonder voor de volgende normen:

- norm inzake de opdracht van de beroepsbeoefenaar bij de omzetting van een entiteit;
- norm inzake de opdracht van de beroepsbeoefenaar bij de ontbinding en vereffening van vennootschappen;
- norm inzake de opdracht van de beroepsbeoefenaar met betrekking tot de controle van fusie- en splitsingsverrichtingen van vennootschappen;

De Hoge Raad heeft in 2022 zijn teleurstelling geuit, zowel ten aanzien van de Voorzitter van het IBR als ten aanzien van de Voorzitter van het ITAA, omtrent het feit dat de twee instituten waartoe de economische beroepsbeoefenaars behoren, en die over het normatief initiatiefrecht beschikken, er blijkbaar niet in slagen om een gezamenlijk uniform normatief kader voor voornoemde wettelijke opdrachten aan de Hoge Raad voor te leggen, ondanks het herhaaldelijk en expliciet verzoek vanwege de Hoge Raad aan beide instituten om tot gezamenlijke ontwerpnormen te komen. Diverse overlegmomenten op initiatief van de Hoge Raad ten spijt, onder meer nog op 16 december 2022, hebben niet kunnen verhinderen dat er, bijna vier jaar nadat het wettelijk kader voor deze opdracht van de economische beroepsbeoefenaars is bijgestuurd, nog steeds geen aangepast normatief kader, toepasselijk op de door de wetgever bedoelde economische beroepsbeoefenaars, omtrent de door hen uit te voeren werkzaamheden en uit te brengen verslaggeving, voorhanden is.

De Hoge Raad heeft ook de federale Minister, bevoegd voor Economie, alsook de federale Minister van Middenstand hiervan op de hoogte gebracht. Meer in het bijzonder heeft de Hoge Raad erop gewezen dat de bestaande wettelijke voorschriften onvoldoende slagkracht bieden aan de Hoge Raad om op te treden ingeval van dergelijke patsituaties, met als spijtig gevolg dat er geen enkel uniform normatief kader voor de uitvoering van “gedeelde” wettelijke opdrachten uitgevaardigd wordt en dat bovendien de economische beroepsbeoefenaars naar eigen inzichten invulling kunnen geven aan de door de wetgever toevertrouwde taken. Uiteraard strookt dergelijke aanpak niet met de nood aan rechtszekerheid en de vereisten van het maatschappelijk verkeer. Een verruiming van de normatieve bevoegdheden van de Hoge Raad, zou hieraan mogelijks kunnen verhelpen.

De Hoge Raad hoopt dat het normatief kader, zoals toepasselijk op de economische beroepen, in 2023 zal evolueren teneinde in overeenstemming te zijn met het gewijzigd wettelijk kader. De Hoge Raad houdt zich steeds ter beschikking van de instituten en van de bevoegde Ministers voor verder overleg in dit verband.

3.3. Adviezen omtrent beroepsnormen toepasselijk op (bepaalde) leden van het ITAA

De Hoge Raad stelt vast dat de Raad van het ITAA in 2022 (behoudens hetgeen hierboven onder 3.2. vermeld) geen enkele ontwerpnorm die van toepassing is op zijn leden (geheel of gedeeltelijk) voor advies heeft voorgelegd.

4) Contacten van de Hoge Raad binnen en buiten de sector van de economische beroepen

- 4.1. *Contacten met het College van toezicht op de bedrijfsrevisoren (CTR)*
- 4.2. *Contacten met de bevoegde Ministers en de Federale Overheidsdienst (FOD)*
- 4.3. *Contacten met de beroepsinstututen*
- 4.4. *Deelname van het wetenschappelijk secretariaat aan werkgroepen*
- 4.5. *Vragen aan de Hoge Raad omtrent het optreden van economische beroepsbeoefenaars*

4.1. Contacten met het College van toezicht op de bedrijfsrevisoren (CTR)

Het College van toezicht op de bedrijfsrevisoren en de Hoge Raad voor de Economische Beroepen voeren geregeld consultaties en plegen regelmatig overleg.

Zo raadpleegt het College de Hoge Raad voor de Economische Beroepen over de door het College gepubliceerde inspectieprogramma's en leidraden die het gebruikt tijdens de uitvoering van de kwaliteitscontroles (zie artikel 52, § 4, eerste lid van de wet van 7 december 2016). Verder houdt het College de Hoge Raad op de hoogte van de werkzaamheden op normatief vlak van de CEAOB, dit in uitvoering van de artikelen 2 tot 6 van het [koninklijk besluit van 3 december 2017 betreffende de nationale samenwerking tussen het College van toezicht op de bedrijfsrevisoren, de Hoge Raad voor de economische beroepen en de minister bevoegd voor Economie, alsook betreffende de internationale samenwerking met derde landen](#).

Van zijn kant consulteert de Hoge Raad voor de Economische Beroepen het College over diverse ontwerpen van norm, die het IBR voor goedkeuring aan de Hoge Raad voorlegt, overeenkomstig artikel 31 van de wet van 7 december 2016.

In 2022 zijn er diverse bilaterale ontmoetingen geweest tussen de Hoge Raad en het College van toezicht op de bedrijfsrevisoren.

Ook voor 2023 zijn nieuwe contacten vooropgesteld, onder meer in het kader van de raadpleging over de controleleidraden.

De Hoge Raad heeft verder deelgenomen aan de Raadgevende vergadering voor het publiek toezicht op de bedrijfsrevisoren, georganiseerd op initiatief van het College van toezicht op de bedrijfsrevisoren, op 5 december 2022. Deze vergadering is voor de Hoge Raad de gelegenheid om toelichting te verstrekken bij zijn werkzaamheden en verwachtingen ten aanzien van de overige instanties die aanwezig zijn bij deze Raadgevende vergadering.

4.2. Contacten met de bevoegde Ministers en de Federale Overheidsdienst (FOD)

Reeds in 2021 heeft de Hoge Raad zich gebogen over de reikwijdte van privé- en gerechtelijke expertises met betrekking tot de boekhouding van ondernemingen die uitsluitend aan bedrijfsrevisoren en gecertificeerde accountants zijn voorbehouden.

Dit thema kadert meer bepaald in de context van een Nationaal register voor gerechtsdeskundigen dat vanaf 2022 publiek toegankelijk is geworden (zie in dit verband het [koninklijk besluit van 16 februari 2022 tot uitvoering van artikel 555/10, § 2, tweede lid, van het Gerechtelijk Wetboek betreffende de toegang tot de gegevens opgenomen in het nationaal register voor gerechtsdeskundigen en voor beëdigd vertalers, tolken en vertalers-tolken](#)).

In dit verband heeft de Hoge Raad de federale Ministers, bevoegd voor Economie, Justitie en Middenstand aangeschreven. Tevens is de FOD Economie omtrent dit thema gecontacteerd.

De Hoge Raad hoopt de nodige verduidelijking te bekomen omtrent de draagwijdte van de wettelijke voorschriften; de analyse ter zake zal worden voortgezet in 2023.

4.3. Contacten met de beroepsinstellingen

De Hoge Raad onderhoudt nauwe contacten met de vertegenwoordigers van de beroepsinstellingen, niet alleen ter gelegenheid van de vergaderingen van de Hoge Raad, maar ook in het kader van diverse bilaterale ontmoetingen tussen de Voorzitter van de Hoge Raad en vertegenwoordigers van de instellingen, dit over allerhande thema's die kaderen binnen de respectieve bevoegdheden en verantwoordelijkheden.

4.4. Deelname van het wetenschappelijk secretariaat aan werkgroepen

In november 2022 heeft het kabinet van de federale Minister, bevoegd voor Economie, het initiatief genomen om, samen met de FOD Economie, een overleg te organiseren met het IBR, het College van toezicht op de bedrijfsrevisoren (CTR) en het wetenschappelijk secretariaat van de Hoge Raad om na te gaan op welke punten de wet van 7 december 2016 zou moeten worden verijnd en/of gemoderniseerd.

Het wetenschappelijk secretariaat van de Hoge Raad heeft deelgenomen aan de werkzaamheden van dit redactiecomité, aangestuurd door mevrouw Stéphanie ETIENNE van het kabinet van de Minister van Economie. De vergaderingen die hebben plaatsgevonden op 22 februari 2022 en 24 november 2022, in aanwezigheid van het IBR, het CTR en de FOD Economie, zijn gevolgd door diverse bilaterale vergaderingen en trilogieën. De werkzaamheden zullen in 2023 worden voortgezet.

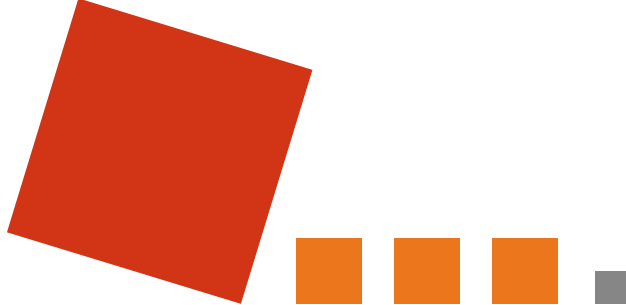
Op verzoek van de kabinetten van de federale Minister, bevoegd voor Economie, en de federale Minister van Middenstand is het wetenschappelijk secretariaat van de Hoge Raad in de loop van 2022 eveneens uitgenodigd om deel te nemen aan de werkzaamheden van een redactiecomité dat het wettelijk, reglementair en normatief kader, toepasselijk op de leden van het ITAA, opvolgt. Verwacht wordt dat de werkzaamheden in 2023 zullen worden geïntensifieerd.

4.5. *Vragen aan de Hoge Raad omtrent het optreden van economische beroepsbeoefenaars*

In 2022 is de Hoge Raad meermaals gecontacteerd omtrent vragen gerelateerd aan het optreden van economische beroepsbeoefenaars. Zo heeft de Hoge Raad diverse vragen gekregen omtrent de procedure voor het indienen van een klacht tegen economische beroepsbeoefenaars.

Wat (de procedure voor) klachten tegen leden van het IBR of het ITAA betreft, luidt het standpunt van de Hoge Raad - zoals steeds in het verleden - als volgt:

- *A priori* stelt de Hoge Raad zich voor individuele dossiers niet in de plaats van de instanties die de wetgever heeft aangewezen om klachten tegen economische beroepsbeoefenaars te behandelen en te onderzoeken, met name:
 - Voor dossiers gerelateerd aan bedrijfsrevisoren: het College van toezicht op de bedrijfsrevisoren, krachtens de wet van 7 december 2016 tot organisatie van het beroep van en het publiek toezicht op de bedrijfsrevisoren; zie in dit verband de informatie op de [website van het College](#) over het indienen van een klacht tegen een bedrijfsrevisor bij het College;
 - Voor dossiers gerelateerd aan accountants en belastingadviseurs: de rechtskundig assessor bij de Tuchtcommissie, krachtens de wet van 17 maart 2019 betreffende de beroepen van accountant en belastingadviseur; zie in dit verband de informatie op de [website van het ITAA](#) over het indienen van een klacht tegen een beroepsbeoefenaar bij het ITAA.
- De Hoge Raad komt dus niet tussen in lopende procedures.
- Mochten er echter aanwijzingen zijn dat de klachtenbehandeling niet naar behoren verloopt, dan kan dit aan de Hoge Raad ter kennis worden gebracht. In voorkomend geval neemt de Hoge Raad contact met het betrokken instituut of de bevoegde instantie om na te gaan of er zich effectief een probleem stelt.

5) Europese evoluties

- 5.1. Herziening van de "audit"richtlijn en/of de OOB-verordening
- 5.2. Publicatie van duurzaamheidsinformatie

5.1. Herziening van de "audit"richtlijn en/of de OOB-verordening

In 2021 stelde de Hoge Raad reeds vast dat er, met het oog op een mogelijke hervorming van de "auditrictlijn" en/of de "OOB(organisaties van openbaar belang)-verordening", op Europees niveau een aantal openbare raadplegingen waren geopend:

- In maart 2021 heeft het directoraat-generaal FISMA van de Europese Commissie een openbare raadpleging geopend, om na te gaan of, gelet op het *Wirecard*-schandaal, een uitbreiding van de opdracht van de ESMA al dan niet wenselijk is;
- In mei 2021 kondigde Europees commissaris Mairead McGuinness een hervorming aan van de "auditrictlijn" / "OOB-verordening", alsook in 2020 de toewijzing van een studie aan CEPS (*Centre for European Policy Studies*) waarvan de resultaten op dat moment nog niet bekend waren;
- In november 2021 lanceerde het directoraat-generaal FISMA van de Europese Commissie een nieuwe openbare raadpleging, genaamd "*Corporate reporting – improving its quality and enforcement*", die begin februari 2022 afliep.

In juli 2022 publiceerde de Europese Commissie een analyse van de antwoorden op de openbare raadpleging, genaamd "[*Corporate reporting – improving its quality and enforcement*](#)".

Het Finaal Rapport van de "[*Study on the Audit Directive \(Directive 2006/43/EC as amended by Directive 2014/56/EU\) and the Audit Regulation \(Regulation \(EU\) 537/2014\)*](#)", opgesteld door Millieu, CEPS, Europe Economics (oktober 2022) werd gepubliceerd door de Europese Commissie op 1 december 2022.

5.2. Publicatie van duurzaamheidsinformatie

In april 2021 heeft de Europese Commissie een ontwerprichtlijn (tot wijziging van de boekhoudrichtlijn van 2013) bekendgemaakt, met name de "*Corporate Sustainability Reporting Directive*" (verkort: CSRD). Op 21 juni 2022 hebben de Raad van de EU en het Europees Parlement (EP) een politiek akkoord bereikt over de CSRD. [*Richtlijn \(EU\) 2022/2464 van het Europees Parlement en de Raad van 14 december 2022 tot wijziging van Verordening \(EU\) nr. 537/2014, Richtlijn 2004/109/EG, Richtlijn 2006/43/EG en Richtlijn 2013/34/EU, met betrekking tot duurzaamheidsrapportering door ondernemingen*](#) is verschenen in het *Publicatieblad van de Europese Unie* van 16 december 2022 (L 322/15).

EFRAG (*European Financial Reporting Advisory Group*) is door de Europese Commissie belast geworden met het ontwerpen van de Europese standaarden voor duurzaamheidsverslaggeving. Op 15 november 2022 werd een eerste groep van "draft" standaarden overgemaakt aan de Europese Commissie. Er wordt verwacht dat deze standaarden in 2023 worden goedgekeurd en van toepassing worden verklaard in de lidstaten via gedelegeerde handelingen.

In februari 2022 heeft de Europese Commissie een ontwerprichtlijn gepubliceerd inzake "*Corporate sustainability due diligence*" (verkort: CSDD). Met dat voorstel wil de Europese Commissie ondernemingen verplichten het risico op schendingen van mensenrechten en milieuschade in hun waardeketen preventief op te sporen.

De Hoge Raad blijft deze dossiers op Europees niveau van nabij volgen om zo snel mogelijk een beeld te hebben van de eventuele weerslag van die hervormingen op het Belgisch wettelijk, reglementair en normatief kader.

6) Administratieve zaken

- 6.1. Boekhoudkundige aspecten
- 6.2. Wetenschappelijk en administratief secretariaat van de Hoge Raad

6.1. Boekhoudkundige aspecten

Een maal per jaar stelt de Hoge Raad de jaarrekening vast. Na goedkeuring door de Hoge Raad worden de rekeningen voorgelegd aan de federale Minister, bevoegd voor Economie, die er de juistheid kan van doen nagaan. De rekeningen van de Hoge Raad worden gepubliceerd in zijn jaarverslag (artikel 11 van het [koninklijk besluit van 23 juni 1994 tot uitvoering, wat de Hoge Raad voor de economische beroepen betreft, van artikel 54 van de wet van 22 april 1999 betreffende de boekhoudkundige en fiscale beroepen](#)).

In 2021 heeft het Instituut voor de Nationale Rekeningen beslist dat de Hoge Raad voor Economische Beroepen moet worden beschouwd als een "dienst met boekhoudkundige autonomie en openbare instelling". Als dusdanig zullen de rekeningen van de Hoge Raad worden geïntegreerd in de rekeningen van de Federale Staat en moeten ze worden gerapporteerd aan de FOD Beleid en Ondersteuning (BOSA).

De Hoge Raad heeft in 2022 beslist om het voeren van zijn boekhouding toe te vertrouwen aan een extern kantoor en heeft hiertoe verschillende boekhoudkantoren aangeschreven. Na vergelijking van de diverse offertes heeft de Hoge Raad één kantoor weerhouden.

Naast het voeren van de boekhouding, het opstellen van de rekeningen en van de begroting van de Hoge Raad, staat het extern kantoor ook in voor het opvolgen voor de Hoge Raad van de toepasselijke regelgeving op het vlak van overheidsboekhouding. Dit omvat:

- de verplichtingen op grond van de *wet van 22 mei 2003 houdende de organisatie van de begroting en van de comptabiliteit van de federale staat*;
- de verplichtingen op grond van de *wet van 21 december 2013 houdende diverse fiscale en financiële bepalingen*.

6.2. Wetenschappelijk en administratief secretariaat van de Hoge Raad

In de loop van 2022 is het wetenschappelijk secretariaat van de Hoge Raad uitgebreid: sinds 1 augustus 2022 heeft de heer Erwin VANDERSTAPPEN de staf vervoegd. Dit brengt het totaal VTE van het wetenschappelijk secretariaat op 2 (verdeeld als volgt: 1 VTE, 0,8 VTE en 0,2 VTE).

Wat het administratief secretariaat betreft, is het passend te herinneren aan het feit dat de FOD Economie ermee belast is het administratief secretariaat, alsook de infrastructuur van de Hoge Raad waar te nemen⁴. Ingevolge de pensionering van mevrouw Edith GIGOT in de loop van 2022, wordt het administratief secretariaat voortaan waargenomen door de heer Johan LIÉNARD.

4 Cf. artikel 84 van de *wet van 17 maart 2019 betreffende de beroepen van accountant en belastingadviseur, juncto artikel 10, eerste lid, van het koninklijk besluit van 23 juni 1994 tot uitvoering, wat de Hoge Raad voor de economische beroepen betreft, van artikel 54 van de wet van 22 april 1999 betreffende de boekhoudkundige en fiscale beroepen*.

Bijlage 1 - Jaarrekening van de Hoge Raad over de boekjaren 2020-2022

	2022	2021	2020
Leden (aanwezigheidsgelden, enz.)	5.597,75	5.329,85	3.724,60
Bezoldigingen (met sociale bijdragen en hiermee verbonden kosten)	371.761,49	326.474,78	355.110,80
Publicatie- en vertaalkosten	2.541,00	12.475,66	2.697,32
Bureelonkosten	0,00	0,00	69,00
Meubelen en bureotica	3.985,22	3.465,32	4.208,54
Representatiekosten	0,00	200,00	0,00
Verplaatsingskosten (vergaderingen EC, enz.)	0,00	222,54	850,70
Diverse werkingskosten			
- Abonnementen op tijdschriften en aankoop boeken	7.902,76	7.717,73	6.668,21
- Andere werkingskosten	524,24	194,91	155,87
TOTAAL WERKINGSKOSTEN	392.312,46	356.080,79	373.485,04

Overeenkomstig de wettelijke bepalingen en op voorstel van het interinstitutencomité, worden de lopende kosten van de Hoge Raad voor de Economische Beroepen, tussen 2011 en 2020, gedragen door de drie instituten van de economische beroepsbeoefenaars, elk voor een derde deel. Sedert de fusie tussen het IAB en het BIBF worden de werkingskosten gedragen voor 40 % door het IBR en voor 60 % door het ITAA.

	2022	2021	2020
DEKKING VAN DE WERKINGSKOSTEN*	392.312,46	356.080,79	373.485,04
(buiten ontvangen interesten)	0,00	0,00	0,00
BIJDRAGE IBR (40 %)	156.924,99	142.432,32	149.394,02
BIJDRAGE ITAA (60 %)	235.387,47	213.648,47	224.091,02

*Pro memorie: er moet worden opgemerkt dat bepaalde andere kosten eveneens worden gedragen door de instituten (bedragen elk voor hun deel). Het bedrag voor de dekking van de vertaling van adviezen gevraagd door de instituten aan de Hoge Raad bedraagt 0,00 euro voor het jaar 2022 en voor het jaar 2021 en 785,66 euro voor het jaar 2020.

Bijlage 2 - Adviezen, goedkeuring van normatieve documenten en andere werkzaamheden van de Hoge Raad

Adviezen van de Hoge Raad in 2022

1. [Advies van 28 april 2022](#) over een ontwerp van koninklijk besluit tot wijziging van het koninklijk besluit van 17 augustus 2018 betreffende de toegang tot het beroep van bedrijfsrevisor
2. [Advies van 28 april 2022](#) over een ontwerp van koninklijk besluit tot wijziging van het koninklijk besluit van 22 februari 2019 tot vaststelling van het huishoudelijk reglement van het Instituut van de Bedrijfsrevisoren
3. [Advies van 28 juni 2022](#) over het ontwerp van Examenreglement van het Instituut van de Belastingadviseurs en de Accountants (ITAA)

Goedkeurings- en adviesprocedure van het normatief kader, toepasselijk op de beroepsbeoefenaars

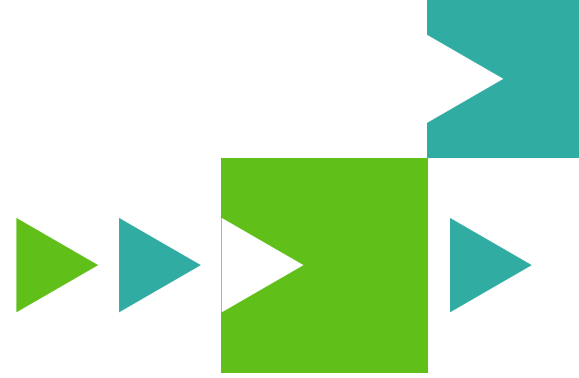
1. IBR – Norm inzake de opdracht van de commissaris voorzien door de artikelen 5:142 en 6:115 van het Wetboek van vennootschappen en verenigingen (WVV) (Nettoactietest)

Aanvraag voor goedkeuring – schrijven van 2 juni 2021 vanwege het IBR

- [Schrijven van 3 september 2021 aan het IBR](#) – Verzoek vanwege de Hoge Raad tot herformulering

Tweede aanvraag voor goedkeuring – schrijven van 1 oktober 2021 vanwege het IBR (herformulering van het ontwerp)

- [Schrijven van 14 december 2021 aan het IBR](#) – Tweede verzoek vanwege de Hoge Raad tot herformulering

Derde aanvraag voor goedkeuring – schrijven van 1 februari 2022 vanwege het IBR (precisering van het ontwerp)

- [Schrijven van 7 maart 2022 aan het IBR](#) – Goedkeuring door de Hoge Raad van het ontwerp
- [Schrijven van 7 maart 2022 aan de federale Minister, bevoegd voor Economie](#) – Goedkeuring door de Hoge Raad van het ontwerp
- [Schrijven van 7 maart 2022 aan het College van toezicht op de bedrijfsrevisoren](#) – Goedkeuring door de Hoge Raad van het ontwerp

Bericht van goedkeuring door de federale Minister, bevoegd voor Economie

- [Bericht van 12 mei 2022](#) vanwege de federale Minister, bevoegd voor Economie, met betrekking tot de goedkeuring van twee normen, met als respectievelijke titel “Norm inzake de opdracht van de commissaris voorzien door de artikelen 5:142 en 6:115 van het Wetboek van vennootschappen en verenigingen (Nettoactiefest)” en “Norm inzake de opdracht van de commissaris voorzien door de artikelen 5:143 en 6:116 van het Wetboek van vennootschappen en verenigingen (Liquiditeitstest)” (*Belgisch Staatsblad* van 13 juni 2022).

2. **IBR – Norm inzake de opdracht van de commissaris voorzien door de artikelen 5:143 en 6:116 van het Wetboek van vennootschappen en verenigingen (WVV) (Liquiditeitstest)**

Aanvraag voor goedkeuring – schrijven van 2 juni 2021 vanwege het IBR

- [Schrijven van 3 september 2021 aan het IBR](#) – Verzoek vanwege de Hoge Raad tot herformulering

Tweede aanvraag voor goedkeuring – schrijven van 1 oktober 2021 vanwege het IBR (herformulering van het ontwerp)

- [Schrijven van 14 december 2021 aan het IBR](#) – Tweede verzoek vanwege de Hoge Raad tot herformulering

Derde aanvraag voor goedkeuring – schrijven van 1 februari 2022 vanwege het IBR (precisering van het ontwerp)

- [Schrijven van 7 maart 2022 aan het IBR](#) – Goedkeuring door de Hoge Raad van het ontwerp
- [Schrijven van 7 maart 2022 aan de federale Minister, bevoegd voor Economie](#) – Goedkeuring door de Hoge Raad van het ontwerp
- [Schrijven van 7 maart 2022 aan het College van toezicht op de bedrijfsrevisoren](#) – Goedkeuring door de Hoge Raad van het ontwerp

Bericht van goedkeuring door de federale Minister, bevoegd voor Economie

- [Bericht van 12 mei 2022](#) vanwege de federale Minister, bevoegd voor Economie, met betrekking tot de goedkeuring van twee normen, met als respectievelijke titel “Norm inzake de opdracht van de commissaris voorzien door de artikelen 5:142 en 6:115 van het Wetboek van vennootschappen en verenigingen (Nettoactietest)” en “Norm inzake de opdracht van de commissaris voorzien door de artikelen 5:143 en 6:116 van het Wetboek van vennootschappen en verenigingen (Liquiditeitstest)” (*Belgisch Staatsblad van 13 juni 2022*).

3. **IBR-ITAA** – Norm inzake de opdracht van de beroepsbeoefenaar in het kader van de beoordeling van het getrouw en voldoende zijn van de financiële en boekhoudkundige gegevens opgenomen in het verslag van het bestuursorgaan (Wetboek van vennootschappen en verenigingen) (“*effectennorm*”)

Aanvraag voor goedkeuring – schrijven van 22 oktober 2021 vanwege het IBR

Verzoek om advies – schrijven van 21 oktober 2021 vanwege het ITAA

- Hoorzitting/ontmoeting met de vertegenwoordigers van de instituten op 5 januari 2022 - verzoek vanwege de Hoge Raad tot herformulering

Tweede aanvraag voor goedkeuring – schrijven van 4 februari 2022 vanwege het IBR (herformulering van het ontwerp)

Tweede verzoek om advies – schrijven van 7 februari 2022 vanwege het ITAA (herformulering van het ontwerp)

- [Schrijven van 12 april 2022](#) aan het IBR en aan het ITAA – Verzoek vanwege de Hoge Raad tot herformulering
- [Schrijven van 2 december 2022](#) aan het ITAA – Herinnering aan het schrijven van 12 april 2022
- [Schrijven van 2 december 2022](#) aan het IBR – Kopie van herinnering aan ITAA
- [Schrijven van 23 december 2022](#) aan het ITAA – Tweede herinnering aan het schrijven van 12 april 2022 en 2 december 2022
- [Schrijven van 23 december 2022](#) aan IBR – Kopie van herinnering aan ITAA

Aanvraag voor goedkeuring vanwege het IBR - schrijven van 9 november 2022 vanwege het IBR (ontwerp uitsluitend toepasselijk op de bedrijfsrevisor) (zie hierna: punt 4)

Overleg op 16 december 2022 op initiatief van de Hoge Raad met IBR/ITAA omtrent het normatief kader voor “gedeelde” opdrachten

- [Schrijven van 2 december 2022](#) aan IBR en ITAA – Uitnodiging voor overleg omtrent het uitwerken van het normatief kader voor “gedeelde” opdrachten
- [Schrijven van 23 december 2022](#) aan IBR en ITAA – Vervolg van overleg op 16 december 2022
- [Schrijven van 23 december 2022](#) aan federale Minister, bevoegd voor Economie
- [Schrijven van 23 december 2022](#) aan federale Minister, bevoegd voor Middenstand

Precisering van vanwege het ITAA - schrijven van 16 januari 2023 van het ITAA

4. **IBR** – Norm inzake de opdracht van de bedrijfsrevisor in het kader van de beoordeling van het getrouw en voldoende zijn van de financiële en boekhoudkundige gegevens opgenomen in het verslag van het bestuursorgaan (Wetboek van vennootschappen en verenigingen) (“*effectennorm*”)

Aanvraag voor goedkeuring – schrijven van 9 november 2022 vanwege het IBR (ontwerp uitsluitend toepasselijk op de bedrijfsrevisor)

- [Aangetekend schrijven van 8 februari 2023](#) aan het IBR – Onmogelijkheid om goed te keuren
- [Schrijven van 8 februari 2023](#) aan het ITAA – Onmogelijkheid om het ontwerp, ter goedkeuring voorgelegd door het IBR, goed te keuren
- [Schrijven van 8 februari 2023](#) aan de federale Minister, bevoegd voor Economie – Onmogelijkheid om goed te keuren
- [Schrijven van 8 februari 2023](#) aan de federale Minister, bevoegd voor Middenstand – Onmogelijkheid om goed te keuren

5. **IBR** – Norm inzake de toepassing van de internationale standaarden voor kwaliteitsmanagement 1 en 2 (ISQM 1 en 2) en van ISA 220 (Herzien) in België

Aanvraag voor goedkeuring – schrijven van 5 oktober 2022 vanwege het IBR

- [Schrijven van 25 oktober 2022](#) aan het IBR – Verzoek om vervollediging van het dossier
- [Schrijven van 25 oktober 2022](#) aan het ITAA – Vraag om eventueel standpunt vanwege ITAA
- Reactie van 8 november 2022 vanwege het ITAA

Tweede aanvraag voor goedkeuring – schrijven van 10 november 2022 vanwege het IBR (aangepaste versie van de ontwerpnorm)

- Schrijven van 1 februari 2023 aan het IBR naar aanleiding van de hoorzitting met de vertegenwoordigers van het IBR op 16 december 2022, voortgezet op 27 januari 2023

Derde aanvraag voor goedkeuring – schrijven van 7 februari 2023 vanwege het IBR (aangepaste versie van de ontwerpnorm)

- [Schrijven van 10 februari 2023](#) aan het IBR – Goedkeuring door de Hoge Raad van het ontwerp
- [Schrijven van 10 februari 2023](#) aan de federale Minister, bevoegd voor Economie – Goedkeuring door de Hoge Raad van het ontwerp
- [Schrijven van 21 februari 2023](#) aan het College van toezicht op de bedrijfsrevisoren – Goedkeuring door de Hoge Raad van het ontwerp

6. IBR – Norm inzake de opdracht van de bedrijfsrevisor bij de omzetting van een entiteit
--

Aanvraag voor goedkeuring – schrijven van 15 november 2022 vanwege het IBR (ontwerp uitsluitend toepasselijk op de bedrijfsrevisor)

- [Aangetekend schrijven van 9 februari 2023](#) aan het IBR – Onontvankelijkheid
- [Schrijven van 9 februari 2023](#) aan het ITAA – Onontvankelijkheid
- [Schrijven van 9 februari 2023](#) aan de federale Minister, bevoegd voor Economie – Onontvankelijkheid
- [Schrijven van 9 februari 2023](#) aan de federale Minister, bevoegd voor Middenstand – Onontvankelijkheid

7. IBR – Norm inzake de opdracht van de bedrijfsrevisor met betrekking tot de controle van fusie- en splitsingsverrichtingen van vennootschappen

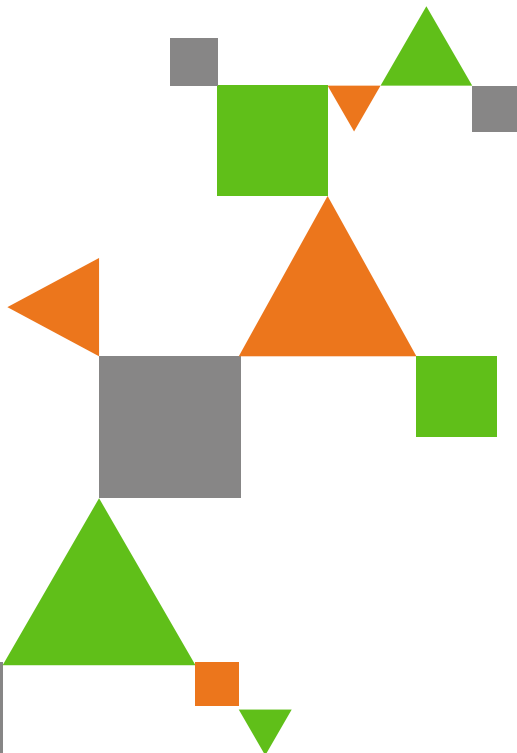
Aanvraag voor goedkeuring – schrijven van 16 november 2022 vanwege het IBR (ontwerp uitsluitend toepasselijk op de bedrijfsrevisor)

- [Aangetekend schrijven van 9 februari 2023](#) aan het IBR – Onontvankelijkheid
- [Schrijven van 9 februari 2023](#) aan het ITAA – Onontvankelijkheid
- [Schrijven van 9 februari 2023](#) aan de federale Minister, bevoegd voor Economie – Onontvankelijkheid
- [Schrijven van 9 februari 2023](#) aan de federale Minister, bevoegd voor Middenstand – Onontvankelijkheid

8. **IBR** – Norm inzake de opdracht van de bedrijfsrevisor bij de ontbinding en vereffening van vennootschappen

Aanvraag voor goedkeuring – schrijven van 17 november 2022 vanwege het IBR (ontwerp uitsluitend toepasselijk op de bedrijfsrevisor)

- [Aangetekend schrijven van 9 februari 2023](#) aan het IBR – Onontvankelijkheid
- [Schrijven van 9 februari 2023](#) aan het ITAA – Onontvankelijkheid
- [Schrijven van 9 februari 2023](#) aan de federale Minister, bevoegd voor Economie – Onontvankelijkheid
- [Schrijven van 9 februari 2023](#) aan de federale Minister, bevoegd voor Middenstand – Onontvankelijkheid

Andere werkzaamheden van de Hoge Raad

9. Contacten met de Stagecommissie van het IBR

- [Schrijven van 6 mei 2022](#) aan de Voorzitter van het IBR en van de Stagecommissie – naar aanleiding van de jaarlijkse ontmoeting met de Stagecommissie en opvolging van het advies van de Hoge Raad van 22 januari 2020 inzake ECTS-punten

10. Privé- en gerechtelijke expertises met betrekking tot de boekhouding van ondernemingen

- [Schrijven van 19 oktober 2021](#) aan de Voorzitter van het ITAA
- [Schrijven van 19 oktober 2021](#) aan de federale Minister, bevoegd voor Economie
- [Schrijven van 19 oktober 2021](#) aan de federale Minister, bevoegd voor KMO
- [Schrijven van 19 oktober 2021](#) aan de federale Minister van Justitie
- Reactie vanwege het ITAA van 26 oktober 2021
- Herinnering van 5 januari 2022 aan de federale Minister, bevoegd voor Economie
- Herinnering van 5 januari 2022 aan de federale Minister, bevoegd voor KMO
- Herinnering van 5 januari 2022 aan de federale Minister van Justitie
- Reactie vanwege de federale Minister, bevoegd voor KMO, van 26 januari 2022
- Reactie vanwege het kabinet van de federale Minister, bevoegd voor Economie, van 14 juli 2022

Hoge Raad voor de Economische Beroepen

City Atrium

8ste verdieping

Vooruitgangstraat 50 - B-1210 Brussel

Tel: + 32 2 277.64.11

Email: CSPEHREB@cspe-hreb.be

www.cspe-hreb.be

Verantwoordelijke uitgever: De heer Jean-Marc Delporte, Voorzitter

Met dank aan de FOD Economie, K.M.O., Middenstand en Energie
voor de praktische ondersteuning bij de opmaak van dit jaarverslag